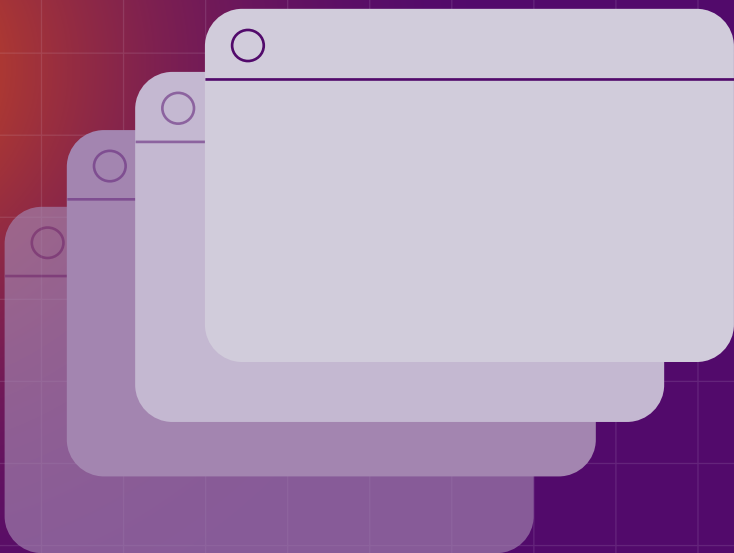

Rapport beträffande Cybervåld **riktat mot Kvinnor**

EXEKUTIV SAMMANFATTNING
OCH REKOMMENDATIONER

SEPTEMBER 2024

Finansierat av Europeiska unionen. De åsikter och uppfattningar som uttrycks är författarens/författarnas egna och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens åsikter och därav kan Europeiska unionen inte hållas ansvarig för dem.

CREDITS:

Virginia Dalla Pozza
Huvudförfattare

Maria João Faustino
Vetenskapligt bidrag

Iliana Balabanova
EWL:s ordförande

Yvonne Redín
Grafisk formgivning

Mary Collins
EWL:s generalsekreterare

**Laura Kaun, Irene Rosales,
Alexia Fafara, Veronica
Zaboia, Maria João Faustino**
Medverkande

Veronica Zaboia
Projektkoordinering

Funded by
the European Union

EUROPEAN WOMEN'S
LOBBY
EUROPEEN DES FEMMES

AKRONYMER

AI Artificiell intelligens	EIGE Europeiska institutet för jämställdhet mellan kvinnor och män	SDGs Globala målen för hållbar utveckling
CoE Europeiska rådet	EPRS Europaparlamentets utredningstjänst	TF VAW Tekniskt underlättat våld mot kvinnor
CV Cybervåld, våld på nätet	EWL Europeiska kvinnolobbyn	TFV Teknologiskt underlättat våld
CVAW Cybervåld mot kvinnor	FRA Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter	UN Förenta nationerna (FN)
CVAWG Cybervåld mot kvinnor och flickor	GBV Könsrelaterat våld	VAW Våld mot kvinnor
DSA Lagen om digitala tjänster	GREVIO Expertgruppen för åtgärder mot våld mot kvinnor och våld i hemmet	VLOPs Mycket stora online-plattformar
DSC Samordnare för digitala tjänster	ICT Informations- och kommunikationsteknik	VLOSEs Mycket stora sökmotorer på nätet
DV Våld i nära relationer/våld i hemmet	IPV Våld i nära relationer	VRD Direktivet om brottsoffers rättigheter
ECHR Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna		

Våld mot kvinnor (VAW) är en manifestation av mäns dominans och ojämställda maktförhållanden som innebär att kvinnors röster tystas, att deras liv kontrolleras men också att deras kroppar och deras sexualitet används för att 'hålla kvinnor på sin plats'.

Mäns våld mot kvinnor antar många former och kan ses som en del av ett kontinuum av det våld som är inbäddat i de patriarkala samhällsstrukturerna. Det finns inget land i världen i vilket kvinnor är fria från mäns våld och i varje aspekt av en kvinnas liv föreligger en utsatthet för hot om våld eller en realitet av manliga våldshandlingar riktade mot henne.

Den digitala världen/kulturen är inget undantag från den ovanstående regeln. I data presenterad av EIGE¹ uppskattas det att en av tio kvinnor, sedan 15 års ålder, har upplevt någon form av cybervåld.

Möjligheten att söka rättvisa för de som utsatts för denna form av våld men också för att kunna bekämpa det i sin helhet, kräver robusta rättsliga och politiska åtgärder på en internationell nivå då den digitala världen saknar geografiska gränser. Det behövs, med andra ord, ett helhetsgrepp

som omfattar rättsliga verktyg för att förebygga cybervåld och att, med hjälp av dessa, effektivt skydda de som faller offer för våldet men också ett ansvarsutkrävande av teknikföretagen samt samordnade insatser för att utmana sexism såväl som kulturella normer beträffande mäns dominans över kvinnor. Här måste också porrindustrin angripas. Det är aldrig kvinnors ansvar att förhindra mäns våld mot kvinnor.

Den här rapporten är en exekutiv sammanställning etablerad av den Europeiska Kvinnolobbyn (EWL) och finns även tillgänglig på engelska under titeln 'Report on Cyber Violence against women: Policy Overview and Recommendations'.

Rapporten är inbäddad i Europeiska Kvinnolobbyns (EWL) uppdrag, vision och principer: kvinnors rättigheter är mänskliga rättigheter vilket inkluderar solidaritet, autonomi, deltagande och inkludering.

RAPPORTENS SYFTE OCH METODIK

Rapporten är att betrakta som en uppföljning av 2017s [#HerNetHerRights report](#) & [Resource Pack](#)² och presenterar målsättningar och rekommendationer för politiska beslutsfattare och andra relevanta aktörer att luta sig mot i syfte att motverka cybervåld mot kvinnor (CVAW).

Rapporten har **fem huvudsakliga syften**:

- Att ge insikter i CVAW och dess viktigaste aspekter.
- Att granska det rättsliga och politiska ramverket för CVAW på internationell, europeisk och nationell nivå för att på så vis;
- Identifiera viktiga utmaningar inom detta område;
- Tillhandahålla exempel på god praxis för hur man hanterar CVAW samt att;
- Erbjuder rekommendationer för EU-institutionerna och medlemsstaterna så att de på ett effektivt sätt kan ta itu med CVAW.

Den forskning som ligger till grund för rapporten som sådan utfördes under perioden mars till maj 2024. För insamling av resultat användes följande metoder:

- **Skrivbordsundersökning:** En djupgående skrivbordsundersökning omfattande ett brett spektrum av material. Det undersökta materialet inkluderade tidigare studier relaterade till ämnet, rapporter, artiklar samt studerande av webbplatser och databaser men också tidigare projekt beträffande CVAW som utfärdats av internationella, europeiska och nationella aktörer.
- **Rättslig- och politisk översyn:** I syfte att kartlägga rättsliga och politiska instrument som kan vara tillämpliga på CVAW genomfördes en detaljerad genomgång av rättsliga/politiska dokument på EU-nivå samt på internationell- och nationell nivå
- **Samråd med berörda parter:** För att ytterligare undersöka specifika teman presenterade i rapporten konsulterades fem viktiga intressenter från olika kategorier däribland från den akademiska världen, berörda institutioner och ideella organisationer.

INTERNETBASERAT VÅLD MOT KVINNOR (CVAW)

Cybervåld (CV) kan förklaras som de våldshandlingar som med hjälp av online- och kommunikationsteknik utförs för att orsaka, medverka till eller hota individer med våld.³ Definitionerna av CV skiljer sig markant inte bara mellan olika länder utan också bland olika nyckelaktörer inom området vilket resulterar i skilda terminologier och skild metod att mäta dessa former av våldshandlingar. Cybervåld mot kvinnor (CVAW) **är en form av könsrelaterat våld.**⁴ Det finns tydliga bevis för att CV **har en klar könsdimension.** Kvinnor löper större risk att utsättas för unika former av könsrelaterat våld i digitala kontexter vilket överensstämmer med den våldsutsatthet (VAW) som också förekommer offline.⁵ **CV har sina rötter i samma kontext av ojämställdhet som offline våld mot kvinnor.**⁶ Den digitala arenan förstärker och intensifierar de **systematiska och strukturella ojämlikheter** mellan könen men också de mönster av skadliga maskuliniteter som är själva bensinen i alla former av våld mot kvinnor.⁷

I linje med Den rådgivande kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män⁸ och i enlighet med EWL är CV en del av det kontinuum av det existerande våldet mot kvinnor. Cybervåld mot kvinnor existerar inte i ett vakuum utan snarare härstammar det från de många olika formerna av våld som förekommer också offline.⁹ Inte sällan är det digitala och det fysiska våldet direkt

relaterade till och/eller sammanflätade med varandra.¹⁰

Även om CVAW är att betrakta som lika skadligt som det våld som sker offline, så har cybervåldet mot kvinnor specifika egenskaper som skiljer det från andra former av våld vilket gör CVAW särskilt skadligt. CVAW **har stor räckvidd och en transmission som sker i en direkt hastighet** vilket gör det svårt att kontrollera vilken typ av information som sprids via digitala medel. **Den förstärkta möjligheten till att vara anonym** i digitala- och virtuella utrymmen vilket innebär att dess användare tillåts uppträda destruktivt och hotfullt ostraffat. **Det är svårt att eliminera denna typ av beteende** vilket ökar risken för **ytterligare traumatisering** av de som faller offer för CVAW.

Förövarna som utför CVAW kan vara offrets partner, ex-partner, familjemedlem, vän eller helt anonyma individer och **effekterna av CVAW kan te sig lika seriösa som de relaterade till offline våld.**¹¹ De som faller offer för denna typ av våld drar sig ofta undan från den digitala sfären och isolerar sig själva vilket leder till missade chanser till utbildning och karriärmöjligheter men också till förlorandet av stöd från existerande nätverk.¹²

HUVUDSAKLIGA FORMER AV CVAW

Denna rapport presenterar de huvudsakliga formerna av CVAW. De olika formerna bör inte ses som separata kategorier då dessa våldshandlingar är att betrakta som sammanflätade med varandra men också med det våld som förekommer offline - detta i enlighet med det koncept som innefattar kontinuiteten av våldet som sådant. I denna rapport konstateras det att formerna av cybervåld är under ständig utveckling och framfart vilket härleds till den snabba utvecklingen av den digitala miljön.

DE MEST FÖREKOMMANDE FORMERNA AV CVAW:

Data presenterade i andra studier påvisar skillnader gällande vilken form av våld som är att betrakta som vanligast förekommande. Skillnaderna beror på vilken metod som använts, vilken geografisk kontext som legat till grund för studien men också vilken definition av CV som tillämpats. Trots ovannämnda skillnader framkommer det att de mest utbredda formerna av CV är **nättråkasserier, nätstalkning, delning av intimt material utan samtycke och hatpropaganda/hets mot folkgrupp**.¹³

ALLT MER HOTFULLA FORMER AV CV:

Användandet av artificiell intelligens (AI), virtuell verklighet och online-spel är, bland andra, de former av och arenor för våld som ökar mest markant beträffande hot mot kvinnor. Det upptrappade nyttjandet av AI har inneburit **en stor ökning när det kommer till digitala sexuella förfalskningar (så kallade 'deepfakes')**.¹⁴ I en rapport från EPRS publicerad år 2021 framkommer

det att AI används som verktyg för att skapa digitala sexuella förfalskningar och att dessa ständigt utvecklas och görs billigare, mer sofistikerade men också att dessa blir lättare för användare att tillgå för varje dag som går.¹⁵ I en rapport publicerad av världsekonomiskt forum 2024¹⁶ rankas desinformation spridd av huvudsakligen 'deepfakes' som den allvarligaste globala risken som världen står inför under de kommande två åren sett ur ett kortsiktigt perspektiv.

Den könsrelaterade dimensionen av detta fenomen är välbevisad. Sexuella digitala förfalskningar har nästan uteslutande kvinnor som måltavla¹⁷ och majoriteten av de deepfake videor som cirkulerar online föreställer sexuellt explicita bilder och skildringar av just kvinnor. **Uppskattningsvis föreställer 90–95% av alla 'deepfakes' nakenhet eller sexuellt explicita aktiviteter¹⁸ och i majoriteten av dessa fall (90%) är den som porträtterats en kvinna.**¹⁹

På liknande vis kan 3D-animeringstekniken i allt högre grad generera videos med en kvalitet som liknar den AI-baserad 'deepfake'-tekniken.²⁰ Vissa deepfake-program kan till och med kombinera AI-bildgenerering och 3D-animering; främst används **avatar-tekniker** för att på så vis klistra in en persons huvud eller dennes hela kropp på existerande animerade 3D-modeller. Användandet av 3D-avатарer har spridit sig i metaversen vilket medfört **en ökning av stötande skildringar föreställande kvinnor som utsatts för sexuella övergrepp och trakasserier av 3D-avатарer.**²¹

Begreppet the **'manosphere'** är ett nätverk bestående av olika communities som förespråkar mäns rättigheter och intressen samtidigt som de **främjar misogynna ideologier, antifeministiska- och sexistiska åsiktsuppfattningar.**

Samtidigt som kvinnors aktivitet i olika communities för online-spel har ökat så rapporteras också höga nivåer av sexuella trakasserier riktade mot dessa kvinnor. **Dessa communities upplevs som en av de mest ojämställda online-miljöerna för kvinnor.**²²

MAKRO-FORMER:

Trots att formerna av CVAW är många och att dessa definieras olika i olika länder och av olika aktörer så kan några **makro-kategorier** av CVAW fastställas och identifieras. Dessa kategorier är de samma som omfattas av det första europeiska direktivet gällande våld mot kvinnor, ett direktiv som antogs i april 2024. Kategorierna innefattar: delning utan samtycke av intimt eller manipulerat material, cyberföljelse (stalkning), cybertrakasserier och uppvigling till våld eller hat på nätet.

YTTERLIGARE FORMER:

EDenna rapport erbjuder en beskrivning av ytterligare former av CV (googla till exempel bombing, *sealioning* etc.). Listan är förvisso inte uttömmande med tanke på att nya former av CV fortsätter att uppstå i takt med den ökade digitaliseringen

och den snabba teknologiska utvecklingen. Bland dessa ytterligare former beskrivs 'manosphere' och pornografi.

Begreppet the **'manosphere'** (direktöversatt till 'manssfären') är ett nätverk bestående av olika communities som förespråkar mäns rättigheter och intressen samtidigt som de främjar misogynna ideologier, antifeministiska- och sexistiska åsiktsuppfattningar. Inom dessa communities anklagas kvinnor och feminister för alla existerande samhällsproblem och inte sällan uppmanas bitterhet och till och med hat att riktas mot kvinnor och flickor.²³ **Pornografins** porträttering av kvinnor uppmanar till och förstärker skadliga stereotyper beträffande kvinnan som sådan. Produktionen och försäljningen av pornografi innebär - men uppmuntrar också till - VAW och spelar en stor roll när det kommer till skapandet av mäns och kvinnors uppfattningar om hur relationer ska se ut. Pornografin sexualiserar våld och gör våldet till något 'sexigt'. Statistiken visar att i de samhällen där pornografen cirkulerar i hög grad så ökar också antalet våldtäkter.²⁴

UTBREDNING

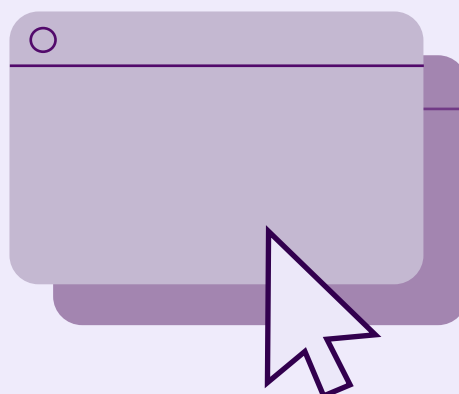
Avsaknaden av en gemensam definition gällande CV men också en gemensam metodik som åsyftar att mäta nivåer av CV gör det svårt att uppskatta omfattningen av problemet.²⁵ Trots kunskapsluckor och skillnader i metodik har **några försök gjorts för att försöka mäta CV - både internationellt och på en europeisk nivå.**

På en internationell nivå, har en global rapport²⁶ publicerats i vilken resultat sammanställts från flera olika online-undersökningar beträffande VAWG. Undersökningen visar att från år 2018 och framåt har uppskattningsvis 16–58% av de kvinnor som tillfrågats erfarit CVAW. I likhet med ovanstående studie har den Ekonomiska underrättelseenheten rapporterar att 38% av kvinnorna har personliga upplevelser av internetbaserat våld och att hela 85% av kvinnorna som vistas online har bevittnat digitalt våld riktat mot andra kvinnor.²⁷

Den stora bristen på forskningsdata gällande CVAW är ett enormt problem också på EU-nivå. Byrån för grundläggande rättigheter (FRA) har mellan 2014 och 2019 konstaterat förekomsten av vissa former av grov kvinnofridskränkning online²⁸ och i deras undersökning från 2019²⁹ fastställdes det att 13% av kvinnorna har varit måltavlor för internettrakasserier under de senaste 5 åren. I HateAid:s undersökning från 2021 framkommer annan intressant data gällande ämnet.³⁰ För denna studie, utförd i EU-länderna, tillfrågades 2000 personer i åldrarna 18 till 80 angående deras upplevelser av digitalt våld. Resultatet indikerade följande:

50% av alla unga vuxna (18–35 år gamla) påverkas av det hat de bevittnar online; 30% av kvinnorna känner en rädsla för att fejkade intima bilder föreställande dem ska delas utan deras samtycke; och 80% av de tillfrågade ger online-plattformar ett dåligt betyg.³¹

På en nationell nivå, baserat på studier utförda i Tyskland, Frankrike och Spanien, uppger mer än hälften (53%) av kvinnorna i åldern 18–34 att de har fallit offer för bildbaserade online-trakasserier och övergrepp. Bland de utsatta kvinnorna uppger 82% att de känner sig mer otrygga och vissa uppger att de helt slutat vistas i dessa internetmiljöer.³² I Frankrike uppger mer än 4 av 10 att de blivit utsatta för trakasserier online.³³

GENUSASPEKTEN AV CV

Cybervåld har en genusdimension. Enligt FRA:s rapport från 2023,³⁴ en rapport som fokuserar på det hat som förekommer i inlägg publicerat på sociala medier, så utsätts **kvinnor för mer trakasserier än någon annan målgrupp** (människor med afrikansk bakgrund, judar och romer). Dessa resultat förstärks av en amerikansk studie i vilken 33% av kvinnorna under 35 år rapporterade att de har blivit utsatta för sexuella trakasserier online. Siffran beträffande män som upplever samma problematik uppges vara 11%.³⁵ Samma mönster som åskådliggörs i ovanstående studier återfinns också i rapporten från GREVIO.³⁶ I denna rapport uppmärksammas det att både män och kvinnor förvisso upplever incidenter av interpersonellt våld men att **kvinnor löper en betydande större risk att falla offer för upprepat**

och allvarligare former av våld - både offline och online.

Även om alla kvinnor med tillgång till digitala utrymmen exponeras för, eller riskerar att exponeras för CV så finns det **vissa grupper av kvinnor som är särskilt utsatta**. Digitala former av könsbaserat VAW blir särskilt tydligt för kvinnor och flickor som riskerar att utsättas för **olika typer av diskriminering**, däribland diskriminering kopplat till **funktionsnedsättning, sexuell läggning, politisk åskådning, religion, socialt ursprung, migrationsstatus eller kändisskap**, ålder mfl.³⁷ **Kvinnorättsaktivister, kvinnor som kämpar för mänskliga rättigheter, kvinnliga politiker, journalister och andra kvinnor som lever ett offentligt liv blir ofta måltavlor för CV.**³⁸

FÖRÖVARE

CVAW kan utföras av såväl män som kvinnor men i **majoriteten av fallen då kvinnor utsätts för CV är det en man som är skyldig. Mannen kan vara någon i kvinnans närhet eller någon som för henne är helt okänd.**³⁹ För att exemplifiera, när det kommer till bildrelaterade sexuella övergrepp mot kvinnor så är förövaren nästan alltid en man.⁴⁰ **Förövare kan vara en ensam person men det kan också röra sig om ett flertal förö-**

vare. Med tanke på att teknologin gör det möjligt att enkelt och snabbt sprida skadligt innehåll bör både primära och sekundära förövare identifieras, till exempel kan en person, utan samtycke, dela en intim bild (den primära förövaren) som sedan ses och delas vidare av andra (de sekundära förövarna).⁴¹

KONSEKVENSERNA AV CVAW FÖR KVINNOR

CVAW uppfattas inte sällan som mindre allvarligt och mindre skadligt än andra former av GBV; det är dock klarlagt att internetbaserat våld allvarligt kan påverka kvinnors liv och hälsa i likhet med fysiskt och sexuellt våld.

Den offentliga, genomgripande, repetitiva och konstanta karaktären av CVAW, men också sambanden mellan våld online och offline, gör att överlevare befinner sig i ständig rädsla och osäkerhet över vad som kan komma att hända härnäst.⁴²

I sin rapport refererar GREVIO till **allvarliga psykologiska, ekonomiska och sociala konsekvenser av CVAW**. Utöver CVAW:s effekter på individen och den samhälleliga påverkan detta våld innebär **så finns det även finansiella konsekvenser att ta i beaktning**- däribland vård för de som utsätts för trakasserier, skadeverkningar på möjliga framtida jobb för individen, förlust av existerande arbete eller sjukskrivning. I studien utförd av EPRS uppskattas den totala ekonomis-

ka kostnaden för online-trakasserier och online-stalking av enskilda personer till någonstans mellan 49–89,3 miljarder euro.⁴³

Effekterna för kvinnor inom politiken och kvinnliga journalister bedöms som särskilt skadliga. Kvinnliga politiker tenderar att minska sin politiska aktivitet, bli uppmuntrade till att inte delta i val och till och med att lämna sina uppdrag i förtid.⁴⁴ Även **kvinnliga journalister** drabbas allvarligt. En intervjustudie visar att 30% av kvinnliga journalister censurerar sig själva för att på så vis undvika VAW.⁴⁵ Resultatet av CVAW blir att kvinnors ledarskap och medverkan i det offentliga limiteras; **kvinnors röster tystas, misskrediteras och censureras.**

RÄTTSLIGT OCH POLITISKT RAMVERK FÖR CVAW

INTERNATIONELL NIVÅ

På en **internationell nivå** har både Förenta nationerna (FN) och det Europeiska rådet adresserat CVAW. Det huvudsakliga rättsliga instrumentet för att reglera dessa frågor är Europarådets konvention gällande förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (**reglerat i Istanbulkonventionen**).⁴⁶ EU ratificerade Istanbulkonventionen i juni 2023 - sex år efter att den undertecknades. Detta innebär att konventionen trädde i kraft, för EU:s del, den 1 oktober 2023.⁴⁷ Trots detta har den fortfarande inte tillämpats av fem EU-länder.⁴⁸

Trots att konventionen inte refererar till omfattningen av CVAW, så benämns det i den artikel som även omfattar våld som begåtts online och genom ICT. Utöver denna artikel så beskrivs också sexuella trakasserier (artikel 40) och stalkning (artikel 34) vilka också är applicerbara när det kommer till CVAW. Konventionen ska tolkas i ljuset av **GREVIO:s generella rekommendation n.1**⁴⁹ som kategoriserar olika manifestationer av VAW i den digitala sfären och betraktar dessa som könsbaserat våld - ett våld som i sin tur angrips i Istanbulkonventionen.

EU-NIVÅ

På en **EU-nivå** är det viktigaste lagstiftningsinstrumentet **direktiv 2024/1385 som omfattar bekämpningen av våld mot kvinnor och våld i hemmet**,⁵⁰ Ett direktiv som antogs av EU-parlamentet och EU-rådet i april 2024. Det senare innehåller fyra artiklar som helt dedikerats till

CVAW: Artikel 5 som omfattar delning av intima bilder eller manipulerat material utan samtycke; Artikel 6 gällande online-förföljelse, Artikel 7 beträffande online-trakasserier samt Artikel 8 som inbegriper uppmaning till våld- och hat online. Direktivet förespråkar också rättigheterna för den som utsätts både för VAW och DV samt hur dessa ska skyddas.⁵¹

Direktivet är att betrakta som **ett signifikant steg framåt när det kommer till att skydda kvinnor och flickor från våld. Det innebär också en betydande förbättring** gällande införandet av minimiregler när det kommer till dessa former av CV.⁵² Ett av direktivets styrkor är att de förespråkar ett verktyg för former av VAW oavsett om det sker offline eller online och det gör inte heller någon skillnad på huruvida offret är bekant med förövaren sedan tidigare (till exempel när det kommer till stalkning och trakasserier) eller om förövaren är okänd för offret (till exempel när det kommer till hat och 'deepfakes') - båda scenarion täcks in.

Trots direktivets styrkor presenterade ovan så finns det **fortfarande delar av det som varit föremål för kritik**. Exempelvis hänvisar artiklarna 5-8 om CVAW enbart **till uppsåtliga handlingar** vilket medför vissa rättsliga utmaningar då gärningen måste bevisas som avsiktlig. **Detta leder till att en betungande bevisbörda faller på offret av CV**. Komplexiteten av den nya tekniken som används för utförandet av CV är också problematiskt då det är kopplat till faktumet att offren kan sakna relevanta kunskaper om informations- och kommunikationsteknik (ICT) och därav missgynnas. Dessutom, i artiklarna 5, 6 och 7, hänvisas det till

'**allvarlig skada**' och detta villkor kan anses skapa en rättslig osäkerhet för offren i olika länder - men också inom länderna - då det är upp till rättsväsendet att avgöra vilka former av våld och beteenden som är att betrakta som straffbara. Formuleringen 'allvarlig skada' bygger på en bristande medvetenhet om skadeverkningarna av CV.⁵³

I artikel 5 och 7 refereras det till att visst material ska göras tillgängligt för 'allmänheten' genom ICT. I artikel 5s punkt 18 lämnas tolkningen av vad som är att betrakta som 'allmänheten' till domaren i fråga vilket kan leda till omständigheter där vissa kommunikationstekniker **kan exkluderas, exempelvis Whatsapp-grupper**. Artikel 8, punkt 26 menar att 'allmänheten' bör förstås som möjligheten att kunna nå ut till ett **obegränsat antal användare**. Det europeiska parlamentet föreslår att det bredare begreppet 'other end-users' med förmån bör användas framför 'allmänheten' vilket EWL också förespråkar.⁵⁴

I artikel 5(b) regleras delningen av manipulerat material men också här finns det begränsningar; regleringen gäller endast material i vilket en person förefaller delta i '**sexuella aktiviteter**' vilket i sin tur **exkluderar nakenbilder trots att dessa utgör en stor del av de sexuella förfalskningarna (deepfakes)**. Vad som anses vara 'sexuella aktiviteter' kan variera avsevärt mellan olika medlemsstater vilket kan leda till förvirring gällande definitionen.

I artikel 5 punkt 20 refereras det till särskilda undantag förknippade med '**yttrandefrihet**' och '**friheten för konst och vetenskap**' vilket är att betrakta som alarmerande då dessa undantag kan användas för att rättfärdiga delningen av intima bilder och/eller filmer utan samtycke. Inkluderingen av dessa undantag kan urvattna effektiviteten av artikeln som sådan då den lämnar beslutanderätten om huruvida delning av intima bilder

utan samtycke ska kriminaliseras eller inte till de rättsliga myndigheterna. EWL anser att begreppet yttrandefrihet aldrig får bli ett sätt att rättfärdiga näthat och könsdiskriminering.⁵⁵

Att skadligt material ska raderas skyndsamt återges i artikel 23 av direktivet beträffande VAWG och DV; en åtgärd som också återfinns inom ett av de andra viktiga instrumenten kopplade till det digitala området nämligen **lagen om digitala tjänster (DSA)**.⁵⁶ (DSA). DSA antogs i oktober 2022 och åsyftar att skapa en tryggare online-miljö för enskilda konsumenter och företag inom EU. Där definieras tydligt plattformars- och sociala mediers nätverks skyldigheter; handeln med illegalt material och illegala produkter; spridandet av hatpropaganda och desinformation - men det har också för syfte att öka transparensen och överse rapportering.

Akademiker⁵⁷ anser att **åtgärderna presenterade i DSA är att betrakta som ett välkommet medgivande av den skada som är kopplad till bildbaserade sexuella övergrepp. GBV är, bland andra, erkänt som ett av de viktigaste huvudsakliga riskområdena**. Inom dessa huvudsakliga riskområden håller nu särskilda kategorier⁵⁸ på att skapas inom ramen för kommissionen för det så kallade '**Transparency Reporting Package**' (direkt översatt till 'paketet för öppenhetsrapportering').

En annan positiv utveckling är det faktum att **kommissionen under DSA utsåg tre porrplattformar (Pornhub, XVideos och Stripchat) till Very Large Online Platforms (VLOPs) i december 2023**.⁵⁹ Ett beslut som innebär att nämnda pornografiska sajter har ett utökat krav på transparens men också ökade skyldigheter när det kommer till att skydda barn från sajternas innehåll.

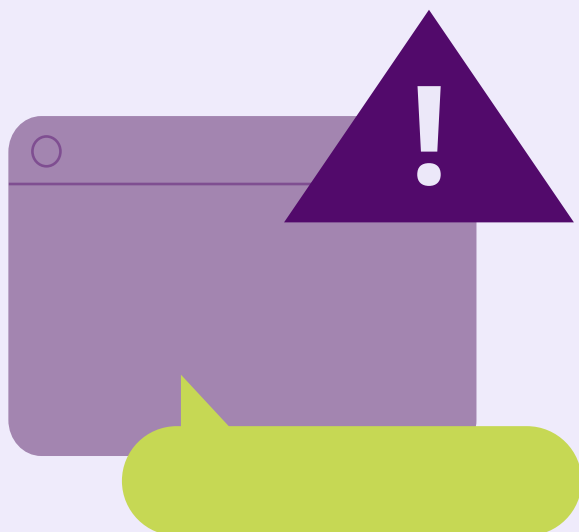
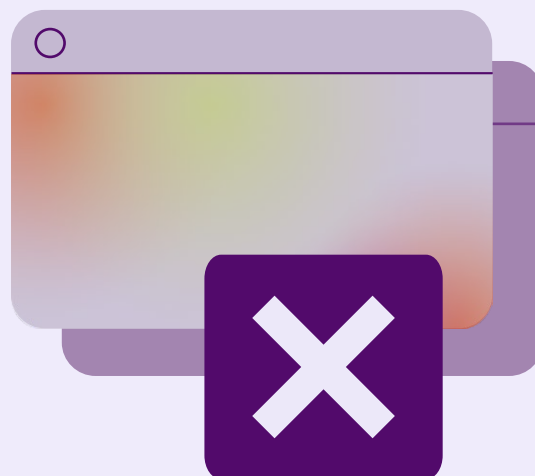
ANDRA RELEVANTA EU-RÄTTSAKTER SOM ÄR TILLÄMPLIGA PÅ CVAW ÄR:

- **Lagen om artificiell intelligens⁶⁰ (AI)**, som antogs av det europeiska parlamentet den 13 mars 2024. Trots att lagen i sig representerar en möjlighet att angripa missbruket av AI, däribland skapandet av så kallade 'deepfakes', så innehåller den inte särskilda referenser till CVAW. Dessutom hänvisar lagen enbart till jämställdhet i allmänna ordalag.⁶¹

- **Direktivet om brottsoffersrättigheter⁶²** (Direktiv 2012/29/EU), direktivet omarbetas fortfarande men tydliggör att alla brottsoffer (inklusive de som faller offer för CV) och deras familjemedlemmar ska behandlas respektfullt, inte diskrimineras samt att de ska bemötas på ett personligt plan som passar det specifika offrets behov.

- **Direktivet om förebyggande och bekämpande av människohandel och om beskyddandet av dess offer⁶³** (Direktiv 2011/36/EU)⁶⁴ som uppdaterades i april 2024. Den reviderade versionen av direktivet inbegriper människohandel som begås eller underlättas genom informations- och kommunikationsteknik. Här inkluderas inte bara internet och sociala medier utan ses som en försvårande omständighet när det gäller sexuellt utnyttjande.

- **Den allmänna dataskyddsförordningen⁶⁵** (Reglering (EU) 2016/679) innehåller 'rätten till radering', en rätt mer känd som rätten till att bli bortglömd. Trots att regleringen inte definierar några former av CV så erbjuder den ändå skydd för de som fallit offer för CV, till exempel de som fallit offer för delning av intima bilder utan förelagt samtycke. Förordningen erbjuder också sanktioner för de individer som bär ansvaret för delningen av sådant material.⁶⁶

Direktivet är att betrakta som ett **signifikant steg framåt när det kommer till att skydda kvinnor och flickor från våld.**

NATIONELL NIVÅ

Under de senaste fem åren har ett antal medlemsstater tagit steg i rätt riktning när det kommer till preventivt arbete kopplat till CVAW men också att bekämpa särskilda aspekter av det.⁶⁷

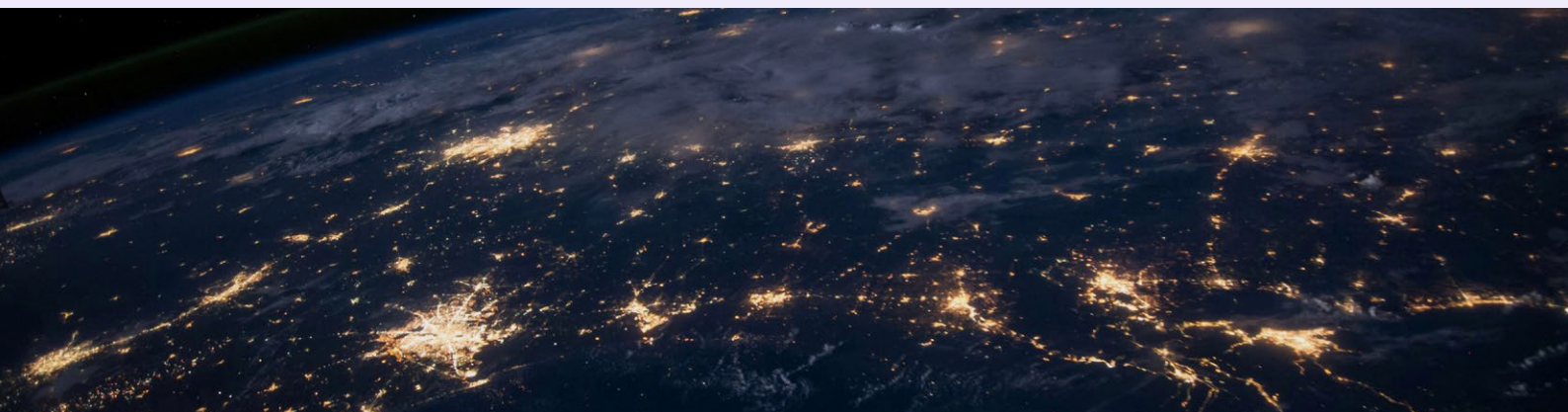
Ett exempel på detta är **Frankrike** i vilket internetmobbing riktat mot kvinnor och flickor ses som en ny brottsrubricering. I **Slovenien** och **Polen** har man kriminaliserat stalkning, såväl online som offline, och i **Italien** har man introducerat en ny brottsrubricering i vilken olovlig delning och spridning av sexuellt explicit material regleras. I **Österrike** har man utökat möjligheten till användandet av nya verktyg för att angripa hatpropaganda/hets mot folkgrupp online. I **Estland** har man inom polisväsendet anlitat så kallade 'nätpoliser' som är specialiserade på hanteringen av online-hat och trakasserier medan man i **Irland** år 2021 presenterade ett lagförslag beträffande trakasserier, skadlig kommunikation och relaterade brott - ett förslag som därmed kriminaliserar all delning av i intimt material utan samtycke. De som begår brott mot denna lag kan bestraffas med upp till 10 år i fängelse.⁶⁸

I **Storbritannien**, som förvisso inte är en medlemsstat i EU, **har det nyligen antagits initiativ för att kriminalisera så kallad *cyberflashing*** (att visa sig naken för någon online utan att ha fått dennes samtycke) **och annat illegalt material. Dessa initiativ ingår i lagen om online-säkerhet**, en lag som fick kungligt godkännande år 2023.⁶⁹

NYCKELUTMANINGAR

Följande utmaningar har identifierats:

- **Bristen på förståelse för och underskattningen av** de allvarliga konsekvenserna som är kopplade till CVAW är starka bidragsfaktorer när det kommer till **underrapporteringen** av brott som sker i en online-miljö.
- På internationell-och EU-nivå finns det **ännu ingen gemensam definition av CVAW** vilket resulterar i att **juridiska och statistiska termer för CV varierar kraftigt** mellan länder men också mellan olika organisationer. Utöver detta så är de flesta definitionerna **könsneutrala och erkänner inte kopplingarna mellan online- och offlinevåld**.
- Teknikens framfart och dess ständiga utveckling leder till att **många lagregleringar beträffande CVAW snabbt blir föråldrade**.
- **Det saknas data gällande CVAW**. Den data som finns har sällan kategoriserats utefter varken kön, ålder, offer, förövare, funktionsnedsättning eller andra relevanta faktorer vilket gör att den **är att betrakta som okategoriserad**.
- **Underrepresentationen av kvinnor inom ICT-sektorn bidrar till avsaknaden av en genusdimension i ICT-produkter**, inklusive online-spel och virtual reality-plattformar, arenor där CVAW ökar.
- **Det saknas kunskap och medvetenhet beträffande CVAW och hur dessa våldshandlingar manifesteras bland många relevanta aktörer** såsom domare, advokater, polis, sjukvård och lärare. **Stora delar av dessa yrkesgrupper saknar utbildning och speciell kompetens i området**.
- **Sociala medier och andra online-plattformar arbetar inte alltid effektivt** när det kommer till att radera illegalt och skadligt material. **De system som har satts upp och möjliggör rapporteringen av material** är inte alltid användarvänliga vilket leder till att offer inte alltid vet vem de ska vända sig till för att få stöd.

VÄLFUNGERANDE PRAXIS FÖR ATT TACKLA CVAW

Det har identifierats välfungerande praktiker - både inom och utanför EU. Med fokus på EU, presenteras dessa utifrån fokus och omfattning. Ett exempel för varje metod ges nedan:

► **Kapacitetsuppbyggnad:** I Slovenien anordnades seminarier och utbildningstillfällen för poliser och domare i syfte att förbättra deras förmåga att utreda och lagföra den digitala dimensionen av våld mot flickor och kvinnor. En handbok med riktlinjer för hur man hanterar fall av CVAW antogs också och distribueras nu till alla slovenska polisstationer, politiskt administrativa underavdelningar, Åklagarmyndigheter och domstolar.⁷⁰

► **Involveringen av nationella institutioner för mänskliga rättigheter:** Nationella institutioner för mänskliga rättigheter spelar en stor roll när det kommer till bekämpningen av CVAW, speciellt när de innehar mandat att utreda fall av hets mot folkgrupp/hatpropaganda. I Belgien har Institutet för jämställdhet mellan kvinnor och män utfärdat en anmälan om brott gentemot en sociala medier plattform som vägrat radera intima bilder som laddats upp utan samtycke.⁷¹

► **Förebyggande åtgärder:** En studie⁷² finansierad av Forskningsrådet för samhällsvetenskap och humaniora (SSHRC) och Canadian Heritage, avslöjar hur ungdomars ökade digitala handlingssutrymme kan ses som en kraft mot den desinformation som drivs på av 'deepfake'- och tekniken för artificiell intelligens. Studien fokuserade på hur

ungdomar uppfattar effekterna av 'deepfakes' och utforskade sedermera ungdomarnas kapacitet och deras vilja till att motverka desinformation.

► **Överlevares engagemang:** The Reclaim Coalition (direktöversatt till Återkravskoalitionen för att stoppa bildbaserat sexuellt våld på nätet)⁷³ binder samman globala nätverk av ledargestalter för att påskynda globala insatser riktade mot bildbaserat sexuellt våld på nätet. Detta genom ett gemensamt initiativ gällande påverkansarbete, policy, teknik men också stödtjänster för överlevande. Koalitionen fokuserar på personer som har egen erfarenhet, så kallad 'levd empiri', av bildrelaterat sexuellt våld, gör dessa till experterna och ger på så vis överlevarna en röst

► **Stödlinjer:** *Access Now* - en hjälplinje för digital säkerhet - hjälper kvinnor att minimera risken att utsättas för CV för att på så sätt öka deras säkerhet i digitala utrymmen. De erbjuder också assistans för kvinnor som befinner sig under pågående attack. *The 24/7 Digital Security Helpline* (hjelplinjen för digital säkerhet) erbjuder teknisk hjälp i realtid men ger också råd till grupper och aktivister från civilsamhället, mediaorganisationer, journalister, bloggare och människorättskämpar.

► **Motverkning av cybersexism och hatpropaganda på nätet:** #StopFisha⁷⁴ är en fransk feministisk ideell organisation vars mål är att bekämpa cybersexism. Organisationen startades med syfte att stötta offer samt för att fördöma den sexism som spreds online under covid-19 pandemin. #StopFisha har sedan dess vuxit sig större och arbetar idag mot alla former av sexistiskt- och sexuellt internetbaserat våld.

► **Specialiserade stödtjänster:** I flera länder har specialiserade brottsbekämpande enheter, som innehar stor kunskap gällande CVAW, introducerats för att kunna bistå polisen och försäkra effektiva utredningar men också för att ge stöd till offren. I Latinamerika börjar dessa typer av enheter bli alltmer vanliga. I exempelvis Mexiko finns det en forensisk enhet inom den federala polisen som ansvarar för utredningen av cyberbrott - vilket inkluderar våld riktat mot kvinnor och barn. Liknande enheter återfinns också i Colombia (Police centre for Cybernetics) och i Brasilien (Office for the Suppression of Cybercrime).⁷⁵

► **Borttagning av skadligt material:** *UK Revenge Porn Helpline* (RPH) arbetar för att förhindra att individer faller offer för delning av intima bilder utan samtycke. Sedan dess start har RPH stöttat tusentals offer och har framgångsrikt lyckats plocka bort över 200 000 av dessa bilder. I över 90% av fallen lyckas RPH ta bort explicita bilder som publicerats utan samtycke.⁷⁶

REKOMMENDATIONER

Som ett resultat av djupgående skrivbordsundersökningar, granskning av juridiska dokument och policydokument samt samråd med relevanta aktörer har följande rekommendationer formulerats. Rekommendationerna är generella och kan appliceras av alla de aktörer som arbetar i områden rörande CVAW men särskilda rekommendationer har också tagits fram för EU:s medlemsstater och dess institutioner.

GENERELLA REKOMMENDATIONER

Stärka överlevare: Att lyssna på kvinnliga överlevares berättelser och perspektiv men också att inkludera dem i utvecklingen och utförandet av olika program, i policys och i leveransen av tjänster är centralt för att bekämpa CVAW. Offren upplever ofta att de skuldbeläggs för det våld som de utsätts för trots att det inte är deras ansvar att förebygga CV. Ett heltäckande tillvägagångssätt som involvera juridiska verktyg måste appliceras för att skydda offren och för att förebygga CV. Detta innebär ett ökat tryck på de stora teknologiföretagen när det kommer till att uppnå sina skyldigheter men också ett koordinerat arbete med sexism och kulturella normer för att på så vis undvika att offren skuldbeläggs.

Utöka kvinnor deltagande i tekniksektorn: Det är av högsta relevans att försäkra kvinnors deltagande när det kommer till att designa könsmedvetna produkter. Detta inkluderar designen av en teknik i vilken kvinnor inte sexualiseras men också att det finns säkra mekanismer för rapportering, möjlighet till att få stöd samt att mekanismerna är enkla att använda.

Stärk samarbetet mellan aktörer: Förstärk samarbetet mellan ett brett sortiment av aktörer (exempelvis EU-aktörer, medlemsstater, den tekniska sektorn, civilsamhället, överlevare av CVAW, människorättsintuitioner, kvinnorrättsorganisationer etc.) för att effektivisera bemötandet av CVAW - något som kan göras genom skapandet av viktiga samarbeten och koordinerat handlande – detta för att undvika överlappande och luckor. Ett kontinuerligt utbyte av kunskap och ett samarbete mellan viktiga aktörer är essentiellt men också att man lär från länder som har mer avancerade system för att adressera CVAW.

Försäkra att tekniksektorn, speciellt sociala medier- och online plattformar, möter sina skyldigheter: Social medier- och online plattformar måste hållas ansvariga i kampen mot CVAW. Den tekniska sektorn bör arbeta proaktivt, skyndsamt och effektivt för att övervaka sina plattformar och radera könsbaserad hatpropaganda, sexistiskt- och kvinnofientligt material samt andra former av CVAW. Utöver detta bör de också förmedla effektiva resurser som användare kan nyttja för att

känna igen och ingripa mot internetbaserat våld. Kort sagt, en ökad transparens bör beaktas men också att ansvar tas - illegalt material måste raderas snabbare, teknikföretag, social medier- och online-plattformar - men också pornografi-plattformar - behöver ha inbyggda säkerhetssystem samt arbeta förebyggande.

En strategi för att närma sig pornografin i kontinuum för CVAW: EWL fördömer pornografi och uppmärksammar de enorma ekonomiska vinsterna som tillfaller porrindustrin men också dess delaktighet i prostitution. EWL förespråkar att EU och dess medlemsstater agerar och erkänner pornografi som en form VAW.

REKOMMENDATIONER FÖR EU-INSTITUTIONER:

Harmonisera definitioner och kategorier av CVAW på en EU-nivå och i alla EU:s institutioner för att på så vis adressera existerande skillnader mellan de nationella rättsystemen som förhindrar effektivt skydd och effektiv lagföring som således inverkar negativt på datainsamling. I dagsläget är det enda försöket att harmonisera rättsliga- och statistiska definitioner av CVAW utfört av EIGE.⁷⁷ EIGE's definition bör appliceras av alla EU:s institutioner.

Utveckla riktlinjer och indikatorer för datainsamling beträffande CVAW: EU bör utveckla tydliga riktlinjer och indikatorer till stöd för medlemsstaterna i deras arbete med att samla in uppgifter som rör CVAW, något som för närvarande görs av EIGE.

Förbättra direktivet om VAW och DV i framtiden och utvidga dess tillämpningsområde:

Sett ur ett övergripande perspektiv kan direktivet ses som ett värdefullt instrument för att skydda kvinnor från de huvudsakliga formerna av CVAW. Dock behövs vissa förbättringar implementeras i samband med framtida uppdateringar av direktivet. Men tanke på kopplingarna mellan CV och våldtäkt så bör en beskrivning av våldtäkt som sex utan frivilligt samtycke inkluderas. Existerande hänvisningar till uppsåtliga handlingar och till 'allvarligt skada' bör helt undanröjas eftersom de lägger en betungande bevisbörda på brottsoffret. Produktionen och spridningen av pornografiskt material som skildrar sexuella våldshandlingar bör ingå i översynen av direktivet då detta är att betrakta som en form av sexuell exploatering. Brottets tillämpningsområde bör utvidgas till att också omfatta alla former av bildbaserade sexuella övergrepp – inklusive pornografi.

Uppdatera befintlig EU-lagstiftning för att bemöta könsaspekten av CV: Direktivet om brottsoffrets rättigheter bör uppdateras i syfte att införliva artiklar som särskilt ägnas åt CV och dess jämställdhetsdimension. 2008 års rambeslut om bekämpande av vissa former av- och uttryck för rasism och främlingsfientlighet bör också ses över så att det inkluderar en hänvisning till hatpropaganda kopplad till kön med hjälp av ICT.

Verkställ rättsakten beträffande digitala tjänster på ett effektivt sätt: Europeiska kommissionen har verkställighets- och utredningsbefogenheter när det gäller skyldigheterna i enlighet med rättsakten rörande digitala tjänster. Det är av största vikt att kommissionen effektivt utövar dessa befogenheter (inbegripet åläggande av böter) i samarbete med nationella samordnare för

Sammantaget krävs en kulturell samhällsförändring för att ta itu med CVAW ur ett genus- och ur ett intersektionellt perspektiv - och som ett kontinuum av våld.

digitala tjänster, för att på så vis garantera att online-plattformar och förmedlingstjänster uppfyller sina skyldigheter i enlighet med rättsakten om digitala tjänster.

Inkludera en hänvisning till CVAW enligt rättsakten rörande artificiell intelligens: Mot bakgrund av spridningen av sexuella digitala förfalskningar ('deepfakes') och andra former av våld mot kvinnor som utförs med hjälp av AI rekommenderas det att framtida uppdateringar av AI-akten behandlar CV genom en övergripande jämställdhetsmedveten strategi.

Utfärda regelbunden vägledning om nya former av CVAW: Med ökningen av former av CVAW i åtanke, något som underlättas av artificiell intelligens och de rättsliga/politiska ramarnas oförmåga att hålla jämna steg med den nya ICT-utvecklingen, bör EU regelbundet utfärda en vägledning om hur man ska hantera de senaste formerna av CVAW på ett effektivt sätt.

REKOMMENDATIONER TILL MEDLEMSSTATERNA

Anpassa de nationella definitionerna av CVAW till harmoniserade jämställdhetsmedvetna EU-definitioner: Medlemsstaterna bör införliva harmoniserade EU-definitioner och kategorier av CVAW i sina egna rättsliga- och politiska ramar samt i sina system för statistik och annan datainsamling för att säkerställa insamling av jämförbara data i alla länder.

Samla in data av god kvalitet beträffande CVAW på ett regelbundet sätt: I enlighet med artikel 11 i Istanbulkonventionen och artikel 44 i direktivet om våld mot kvinnor, bör medlemsstaterna samla in uppgifter om CVAW av god kvalitet som är jämförbara och uppdelade. Detta i enlighet med EIGE:s riktlinjer.

Ratificera och implementera Istanbulkonventionen: Konventionen är ett viktigt instrument för att skydda alla kvinnor från alla former av våld, inklusive CVAW, och därför är det viktigt att den genomförs fullt ut av alla medlemsstater. I linje med GREVIO:s första rekommendation bör medlemsstaterna dessutom säkerställa att den digitala dimensionen av våld mot kvinnor erkänns i nationella strategier, program och handlingsplaner om

våld mot kvinnor som en del av ett helhetsgrepp inkluderande alla former av våld.

Stärk det förebyggande arbetet i vid bemärkelse: Det är av största vikt att ta itu med könsstereotyper och sociala normer på samhällsnivå i stort - bland annat genom att ge kvinnor egenmakt. Medlemsstaterna bör öka medvetenheten bland alla yrkesverksamma om hur CVAW yttrar sig och vilka konsekvenser detta kan få.

Förebyggande av- och medvetenhet om CVAW bör också integreras i skolutbildningsprogram från en tidig ålder - både för pojkar och flickor.⁷⁸ Dessutom, som rekommenderas av EWL i deras rapport,⁷⁹ är det av största vikt att införa obligatorisk relations- och sexualundervisning ur ett feministiskt perspektiv.

Det är också viktigt att utbilda män och pojkar om formerna, allvarlighetsgraden och konsekvenserna av CVAW. Sammantaget krävs en kulturell samhällsförändring för att ta itu med CVAW ur ett genus- och ur ett intersektionellt perspektiv - och som ett kontinuum av våld.

Kriminalisera CVAW i enlighet med direktivet om våld mot kvinnor: Det rekommenderas att medlemsstaterna kriminaliserar de viktigaste formerna av CVAW i enlighet med artiklarna 5-8 i direktivet om våld mot kvinnor men också att lagstiftningen hålls uppdaterad i takt med teknikens utveckling. Medlemsstaterna bör under införlivandet gå längre än de miniminormer för skydd som fastställs i direktivet.

Effektivt övervaka och genomdriva efterlevnaden av DSA: Det är mycket viktigt att de nationella samordnarna för digitala tjänster effektivt övervakar och verkställer efterlevnaden av DSA.

Detta inkluderar åläggande av böter och, i särskilt allvarliga fall, begränsning av användarnas tillgång till tjänsten.

Säkerställa ansvarsskyldighet: Medlemsstaternas lagar och politik bör säkerställa förövarnas ansvar men också tekniksektorns ansvarsskyldighet - även när det gäller gränsöverskridande handlingar av CV. Det är av avgörande betydelse att den rättsliga ramen för CVAW efterlevs på ett effektivt sätt.

Förbättra offrens tillgång till rättsmedel: Det är viktigt att garantera lättillgängliga och säkra rapporteringsmekanismer både online och offline som gör det faktiskt möjligt för kvinnor att anmäla CV. Information om rättsliga vägar och andra rättsmedel bör göras lättillgänglig för alla offer för CVAW.

Tillhandahålla specialiserade stödtjänster: Det är viktigt att stärka kapaciteten hos tjänsteleverantörerna från olika sektorer för att bemöta CVAW:s unika karaktär samt de överlevandes behov. Specialiserat stöd till överlevande, med ICT-expertis i centrum, bör säkerställas genom betryggande finansiering och tillräckliga resurser. Tillhandahållandet av obligatorisk- och kontinuerlig utbildning och övning för alla berörda yrkesverksamma behöver tillgodoses för att utrusta dem med kunskap om digitala uttryck för våld mot kvinnor. Detta skulle göra dem bättre lämpade att bemöta kvinnor men också minska risken för att de orsakar sekundär viktimisering och återtraumatisering.

SLUTNOTER

¹EIGE (2022), Combating cyber violence against women and girls. https://eige.europa.eu/gender-based-violence/cyber-violence-against-women?language_content_entity=en

²European Women's Lobby (EWL) (2017), #HerNetHerRights, Mapping the state of online violence against women and girls in Europe <https://www.womenlobby.org/Read-and-share-HerNetHerRights-Resource-Pack-Report>

³Europaparlamentets utredningstjänst (EPRS) (2021), Combating Gender based Violence: Cyber Violence. [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU\(2021\)662621](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU(2021)662621)

⁴EIGE (2022), Combating cyber violence against women and girls. https://eige.europa.eu/gender-based-violence/cyber-violence-against-women?language_content_entity=en

⁵UN Women (2023), Accelerating Efforts To Tackle Online And Technology Facilitated Violence Against Women And Girls. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2022/10/accelerating-efforts-to-tackle-online-and-technology-facilitated-violence-against-women-and-girls>

⁶Ibid

⁷World Wide Web Foundation (2021), Online Gender-Based Violence and Abuse: Consultation Briefing. [https://uploads-ssl.webflow.com/61557f76c8a63ae527a819e6/615585a9bb-](https://uploads-ssl.webflow.com/61557f76c8a63ae527a819e6/615585a9bb-feb8836d512947_OGBV_ConsultationBriefing.pdf)

[feb8836d512947_OGBV_ConsultationBriefing.pdf](https://uploads-ssl.webflow.com/61557f76c8a63ae527a819e6/615585a9bb-feb8836d512947_OGBV_ConsultationBriefing.pdf)

⁸Europeiska kommissionen, Rådgivande kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män (2020), Opinion on combatting online violence against women, Brussels. https://commission.europa.eu/document/download/eae53eb9-ca88-4fc0-8a6e-51e771c96f68_en?filename=opinion_online_violence_against_women_2020_en.pdf

⁹Professor Liz Kelly var den första som etablerade begreppet 'ett kontinuum av våld' i sin bok 'Surviving Sexual Violence' (1st ed.).(1988). Polity.

¹⁰Europaparlamentets utredningstjänst (EPRS) (2021), Combating Gender based Violence: Cyber Violence. [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU\(2021\)662621](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU(2021)662621)

¹¹UN Women (2023), Accelerating Efforts To Tackle Online And Technology Facilitated Violence Against Women And Girls. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2022/10/accelerating-efforts-to-tackle-online-and-technology-facilitated-violence-against-women-and-girls>

¹²Ibid

¹³Enheten för ekonomisk underrättelse (2021), Measuring the Prevalence of Online Violence against Women. <https://onlineviolencewomen.eiu.com/>. A survey was conducted across 45

countries (a sample of 100 replies for each country).

¹⁴Termen '*deepfakes*' är en sammanslagning av 'deep-learning' (som avser en metod för artificiell intelligens) och 'fake'; den senare kom in i den offentliga jargongen 2017 när en gärningsman använde det namnet på webbplatsen Reddit för att hänvisa till bilder och videos som han manipulerade med AI för att infoga kvinnliga kändisars ansikten i pornografiska videor utan deras samtycke. Med tanke på att ordet har myntats av en förövare föredrar EWL, för att bättre återspegla offrens och det feministiska perspektivet, att använda termen 'sexuella digitala förfalskningar' som föreslagits av Mary Anne Franks, professor vid George Washington University Law School och president och Legislative & Tech Policy Director för Cyber Civil Rights Initiative, en ideell organisation som ägnar sig åt att bekämpa övergrepp och diskriminering på nätet. För tydlighetens skull och för att respektera den ursprungliga informationskällan har vi dock i vissa fall i denna rapport behållit hänvisningen till '*deepfakes*' inom parentes.

¹⁵Europaparlamentets utredningstjänst (EPRS) (2021), Tackling *deepfakes* in European policy. I studien hänvisas till 'Pornografiska *deepfakes* utan samtycke', EWL föredrar att använda termen 'sexuella digitala förfalskningar'. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU\(2021\)690039_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU(2021)690039_EN.pdf)

¹⁶Världsekonomiskt forum (2024), The Global Risk Report 2024. https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2024.pdf

¹⁷Ibid. EPRS (2021) Studien hänvisar till

'Pornografiska *deepfakes* utan samtycke'.

¹⁸Patrini, Georgio (2019), Mapping the Deepfake Landscape. Sensity. I rapporten hänvisas det till 'material som skildrar pornografi', men EWL föredrar att hänvisa till 'material som skildrar nakenhet eller sexuellt explicita aktiviteter'. <https://giorgiop.github.io/posts/2018/03/17/mapping-the-deepfake-landscape/>

¹⁹Ibid

²⁰Europaparlamentets utredningstjänst (EPRS) (2021), Tackling *deepfakes* in European policy. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU\(2021\)690039_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690039/EPRS_STU(2021)690039_EN.pdf)

²¹Monash Lens (2022), Sexual assault in the metaverse is part of a bigger problem. <https://lens.monash.edu/@politics-society/2022/07/22/1384871/sexual-assault-in-the-metaverse-theres-nothing-virtual-about-it>

²²Information från en företrädare för GD Kommunikationsnät, innehåll och teknik (intervju den 16.02.2024)

²³Rothermel, A.-K. (2023), The role of evidence-based misogyny in antifeminist online communities of the 'manosphere'. Big Data & Society, 10(1). <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/20539517221145671>

²⁴Baron & Straus (1984), in Mary Anne Layden. Pornography and Violence: a new look at research, 2009. https://www.socialcostsofpornography.com/Layden_Pornography_and_Violence.pdf

²⁵UN Women (2023), Accelerating Efforts To Tackle Online And Technology Facilitated Violence Against Women And Girls. https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-10/Accelerating-efforts-to-tackle-online-and-technology-facilitated-violence-against-women-and-girls-en_0.pdf

²⁶Hicks, J. (2021), Global evidence on the prevalence and impact of online gender-based violence (OGBV).

²⁷The Economist Intelligence Unit (2021), Measuring the Prevalence of Online Violence against Women. <https://onlineviolencewomen.eiu.com/>

²⁸FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) (2014), Violence against Women: An EU-wide survey – Main results report, Publications Office of the European Union, Luxembourg. <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>

²⁹FRA (2021), Crime, Safety and Victims' Rights – Fundamental Rights Survey. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights_en.pdf

³⁰HateAid (2021), Boundless hate on the internet – Dramatic situation across Europe. https://hateaid.org/wp-content/uploads/2022/04/HateAid-Report-2021_EN.pdf

³¹Ibid

³²Bumble (2023), Bumble Backs Law to Ban Cyberflashing in 27 Countries. [https://bumble.com/en/the-buzz/bumble-backs-law-to-ban-](https://bumble.com/en/the-buzz/bumble-backs-law-to-ban-cyberflashing-27-countries-eu-europe)

[cyberflashing-27-countries-eu-europe](https://bumble.com/en/the-buzz/bumble-backs-law-to-ban-cyberflashing-27-countries-eu-europe)

³³Ipsos (2021), Les Français et le cyberharcèlement Ampleur du phénomène, conséquences, préoccupations et idées reçues. <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2021-12/Enquete%20Ipsos-Meetic.pdf>

³⁴FRA (2023), Online content moderation current challenges in detecting hate speech. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-online-content-moderation_en.pdf

³⁵Pew Research Centre, (2021), The state of online harassment. <https://www.pewresearch.org/internet/2021/01/13/the-state-of-online-harassment/>

³⁶GREVIO (2021), General Recommendation No 1 on the digital dimension of violence against women, Council of Europe, Strasbourg <https://rm.coe.int/%20grevio-rec-no-on-digital-violence-against-women/1680a49147>

³⁷The global partnership (2023), Technology-Facilitated Gender-Based Violence: Preliminary Landscape Analysis. <https://www.gov.uk/government/publications/technology-facilitated-gender-based-violence-preliminary-landscape-analysis>

³⁸UNESCO (2020), Online violence against women journalists: a global snapshot of incidence and impacts. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375136>

³⁹Ibid.

⁴⁰Henry, N., McGlynn, C. ve diğerleri (2020), Image-based Sexual Abuse, A Study on the Causes and Consequences of Non-consensual Nude or Sexual Imagery. <https://www.routledge.com/Image-based-Sexual-Abuse-A-Study-on-the-Causes-and-Consequences-of-Non-consensual-Nude-or-Sexual-Imagery/Henry-McGlynn-Flynn-Johnson-Powell-Scott/p/book/9780367524401>

⁴¹FN:s expertgrupp (2023), Technology-facilitated Violence against Women: Towards a common definition Report of the meeting of the Expert Group 15-16 November 2022, New York, USA. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2023/03/expert-group-meeting-report-technology-facilitated-violence-against-women>

⁴²United Nations Population Fund (UNFPA) (2021), Making all spaces safe Technology-facilitated Gender-based Violence. <https://www.unfpa.org/publications/technology-facilitated-gender-based-violence-making-all-spaces-safe>

⁴³Ibid.

⁴⁴FN:s befolkningsfond (UNFPA) (2021), Making all spaces safe Technology-facilitated Gender-based Violence https://liberalforum.eu/wp-content/uploads/2022/01/violence-against-women-in-european-politics_final.pdf

⁴⁵Posetti, J., et AL. (2021). The chilling: Global trends in online violence against women journalists. UNESCO Research Discussion Paper. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377223/PDF/377223eng.pdf.multi>

⁴⁶Europarådet, Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention) <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=210>

⁴⁷Europaparlamentet (2023), EU accession to the Istanbul Convention, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2023/739323/EPRS_ATA\(2023\)739323_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2023/739323/EPRS_ATA(2023)739323_EN.pdf)

⁴⁸Bulgaria, Czechia, Hungary, Lithuania and Slovakia.

⁴⁹GREVIO (2021), General Recommendation No 1 on the digital dimension of violence against women, Council of Europe, Strasbourg. <https://rm.coe.int/%20grevio-rec-no-on-digital-violence-against-women/1680a49147>

⁵⁰EU-direktiv 2024/1385 on combating violence against women and domestic violence. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL_202401385

⁵¹Europeiska unionens råd (2024), Violence against women: Council and European Parliament reach deal on EU law. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/02/06/violence-against-women-council-and-european-parliament-reach-deal-on-eu-law/>

⁵²Rigotti, C. and Al. (2023), Towards an EU criminal law on violence against women: The ambitions and limitations of the Commission's proposal to criminalise image-based sexual abuse. Published in: New Journal of European Criminal Law. <https://cris.vub.be/ws/portalfiles/portal/92354738/20322844221140713.pdf>

⁵³EWL (2023), Priorities for the Trilogues: Rape must be made an offence under the Directive on violence against women. <https://www.womenlobby.org/EWL-Priorities-for-the-interinstitutional-negotiations?lang=en>

⁵⁴Ibid.

⁵⁵Ibid.

⁵⁶Förordning (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market For Digital Services and amending Directive 2000/31/EC (Digital Services Act) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/>

⁵⁷Professor Clare McGlynn (2022), Image-Based Sexual Abuse, Pornography Platforms and the Digital Services Act. <https://hateaid.org/wp-content/uploads/2022/04/ImageBasedAbuse-and-DSA-Expert-Opinion-McGlynn-and-Woods-17-Jan-2022.pdf>

⁵⁸These sub-categories correspond to the forms of CV that can be reported by users such as: cyber stalking, cyber harassment, cyber flashing, hate, non-consensual images etc.

⁵⁹Europeiska kommissionen (2023), Commission designates second set of Very Large Online Platforms under the Digital Services Act.

https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-designates-second-set-very-large-online-platforms-under-digital-services-actTXT/?toc=OJ%3AL%3A2022%3A277%3ATOC&uri=uriserv%3AOJ.L_.2022.277.01.0001.01.ENG

⁶⁰Förordning (EU) 2024/1689 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act). <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>

⁶¹Intervjuer med en företrädare för GD Kommunikationsnät, innehåll och teknik 16.02.2024.

⁶²Direktiv 2012/29/EU establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32012L0029>

⁶³Direktiv 2011/36/EU on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32011L0036>

⁶⁴Ibid.

⁶⁵Förordning (EU) 2016/679 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, (General Data Protection Regulation) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>

⁶⁶EIGE (Europeiska jämställdhetsinstitutet) (2022), Combating cyber violence against women and girls, Vilnius, Vilnius.

⁶⁷Council of Europe (2022), No space for

